

## הַלְבוֹת רוֹצֵחַ וְשׂוֹמֵר נֶפֶשׁ פֶּרֶק ה

א. כָּל הַהוֹרֵג בְּשִׁגְגָה גוֹלָה מִמִּדִּינָה שֶׁהֵרֵג בָּהּ לְעָרֵי מִקְלָט, וּמִצִּוֹת עֲשֵׂה לְהַגְלוֹתוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר "וַיֵּשֶׁב בָּהּ, עַד-מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל" (במדבר לה, כה). וְהִזְהִירוּ בֵּית דִּין שֶׁלֹּא לִקַּח כֹּפֶר מִן הָרוֹצֵחַ בְּשִׁגְגָה כְּדִי לֵישֵׁב בְּעִירוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְלֹא-תִקְחוּ כֹפֶר, לָנוֹס אֶל-עִיר מִקְלָטוֹ" (במדבר לה, לב).

ב. אִין הָרוֹצֵחַ בְּשִׁגְגָה גוֹלָה, אֲלֵא אִם כֵּן מֵת הַנֶּהֱרָג מִיָּד; אֲבָל אִם חָבַל בּוֹ בְּשִׁגְגָה, אָף עַל פִּי שְׁאֵמְדוּהוּ לְמִיתָה, וְחָלָה וּמֵת אִינוּ גוֹלָה: שְׁמָא הוּא קָרַב אֶת מִיתַת עֲצָמוֹ, אוֹ הָרוּחַ נִכְנָסָה בְּחִבּוּרָתוֹ וְהִרְגָתוֹ. אֲפֹלוּ שָׁחַט בּוֹ כָּל שְׁנֵי הַסִּמָּנִים, וְעָמַד מַעַט אִינוּ גוֹלָה עַל יָדוֹ. לְפִיכָךְ אִם לֹא פָּרַס כָּלָל, אוֹ שֶׁשָּׁחַטוּ בַּמָּקוֹם שֶׁאִין הָרוּחַ מְנַשְׁבֶּת בּוֹ כַּגֹּזֶן בֵּית סָתוּם שֶׁלְשִׁישׁ הָרִי זֶה גוֹלָה. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזֶה.

ג. יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵרֵג בְּשִׁגְגָה אֶת הָעֶבֶד, אוֹ אֶת גֵּר תוֹשֵׁב גוֹלָה. וְכֵן הָעֶבֶד שֶׁהֵרֵג בְּשִׁגְגָה אֶת יִשְׂרָאֵל, אוֹ אֶת גֵּר תוֹשֵׁב; וְכֵן גֵּר תוֹשֵׁב שֶׁהֵרֵג אֶת גֵּר תוֹשֵׁב, אוֹ אֶת הָעֶבֶד בְּשִׁגְגָה גוֹלָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִיתָה לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל, וְלִגֵּר וְלִתּוֹשֵׁב בְּתוֹכָם" (ראה במדבר לה, טו).

ד. גֵּר תוֹשֵׁב שֶׁהֵרֵג אֶת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁגְגָה אָף עַל פִּי שֶׁהוּא שׁוֹגֵג, הָרִי זֶה נֶהֱרָג: אָדָם מוּעָד לְעוֹלָם. וְכֵן גֵּר תוֹשֵׁב שֶׁהֵרֵג גֵּר תוֹשֵׁב מִפְּנֵי שְׁעָלָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁמָּתַר לְהִרְגּוֹ, הָרִי זֶה קָרוֹב לְמִזִּיד; וְנֶהֱרָג עָלָיו, הוּאִיל וְנִתְפָּוֶן לְהִרְגּוֹ. וְגוֹי שֶׁהֵרֵג אֶת הַגּוֹי בְּשִׁגְגָה אִין עָרֵי מִקְלָט קוֹלְטוֹת אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִיתָה לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל" (ראה במדבר לה, טו).

ה. הַבֵּן שֶׁהֵרֵג אֶת אָבִיו בְּשִׁגְגָה, גוֹלָה. וְכֵן הָאֵב שֶׁהֵרֵג אֶת בְּנוֹ בְּשִׁגְגָה, גוֹלָה עַל יָדוֹ: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהִרְגּוֹ שֶׁלֹּא בְּשַׁעַת לְמוּד, אוֹ שֶׁהָיָה מְלַמְּדוֹ אֲמָנוֹת אַחֲרַת שְׁאִינוּ צָרִיךְ לָהּ. אֲבָל אִם יָסַר אֶת בְּנוֹ כְּדִי לְלַמְּדוֹ תוֹרָה אוֹ חֻכָּמָה אוֹ אֲמָנוֹת, וּמֵת פְּטוּר.

ו. וְכֵן הָרַב הַמֶּכֶּה אֶת תַּלְמִידוֹ, אוֹ שְׁלוּחַ בֵּית דִּין שֶׁהִכָּה אֶת בַּעַל דִּין הַנִּמְנָע מִלְּבוֹא לְדִין, וְהָמִיתוֹ בְּשִׁגְגָה פְּטוּרִין מִן הַגְלוֹת: שֶׁנֶּאֱמַר "לַחֲטָב עֲצִים" (דברים יט, ה), לְדַבְּרֵי הָרִשׁוֹת; יֵצֵא הָאֵב הַמֶּכֶּה אֶת בְּנוֹ, וְהָרַב הָרוֹדֶה אֶת תַּלְמִידוֹ, וְשְׁלוּחַ בֵּית דִּין שֶׁהָרִי שָׁגְגוּ וְהִרְגוּ, בְּשַׁעַת עֲשִׂית הַמִּצְוָה.

ז. בַּתְּחִלָּה, אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מִזִּיד, מִקְדִּימִין לְעָרֵי מִקְלָט; וּבֵית דִּין שֶׁלֹּאֻתָּהּ הָעִיר שֶׁהֵרֵג בָּהּ שׁוֹלְחִין וּמִבְּיֵאִין אוֹתוֹ מִשָּׁם, וְדָנִין אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וְשִׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ, וְלָקְחוּ אוֹתוֹ מִשָּׁם" (דברים יט, יב). מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב מִיתָה מִמִּיתִין אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְנִתְּנוּ אוֹתוֹ, בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם" (שם); מִי שֶׁנִּפְטָר פּוֹטְרִים אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת-הָרֹצֵחַ, מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם" (במדבר לה, כה); מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב גְּלוּת מִחֲזִירִין אוֹתוֹ לְמִקְוָמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִשִּׁיבוּ אוֹתוֹ הָעֵדָה, אֶל-עִיר מִקְלָטוֹ" (שם).

ח. כְּשֶׁמְשִׁיבִין אוֹתוֹ, מוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֻכָּמִים: שְׁמָא יִהְרָגְנוּ גּוֹאֵל הַדָּם בְּדֶרֶךְ; וְאוֹמְרִין לָהֶם אַל תִּנְהַגּוּ בּוֹ מִנְהַג שׁוֹפְכֵי דָמִים, בְּשׁוֹגֵג בָּא מַעֲשֵׂה לִידוֹ.

ט. רוֹצֵחַ בְּשִׁגְגָה שֶׁהִרְגּוֹ גּוֹאֵל הַדָּם חוּץ לְתַחוּם עִיר מִקְלָטוֹ פְּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר "וְלוֹ, אִין מִשְׁפָּט-מוֹת" (דברים יט, ו). אֶחָד הַהוֹרֵג

בדרך קדם שיכנס לעיר מקלטו, או שהרגו בחזירתו עם השנים  
ששומרין אותו. נכנס לעיר מקלטו, ויצא חוץ לתחומה בזדון  
הרי זה התיר עצמו למיתה, ורשות לגואל הדם להרגו; ואם  
הרגו כל אדם אין חייבין עליו, שנאמר "אין לו, דם" (במדבר  
לה, כז).

י. יצא חוץ לתחום עיר מקלטו בשגגה כל ההורגו, בין גואל  
הדם בין שאר אדם גולה על ידו; הרגו בתוך תחום עיר מקלטו,  
אפלו גואל הדם הרי זה נהרג עליו.

יא. המזבח קולט שהרי נאמר בהורג בזדון "מעם מזבחי,  
תקחנו למות" (שמות כא, יד), מכלל שההורג בשגגה אינו נהרג  
במזבח. לפיכך ההורג בשגגה, וקלטו מזבח, והרגו שם גואל  
הדם הרי זה נהרג עליו, כמו שהרגו בתוך עיר מקלטו.

יב. אין קולט אלא גגו שלמזבח בית העולמים בלבד; ואינו  
קולט אלא כוהן, ועבודה בידו. אבל זר, או כוהן שאינו עובד  
עבודה בשעה שנהרג, או שהיה עובד ולא היה על גגו אלא  
סמוך למזבח, או אוחד בקרנותיו אינו נקלט. וכל מי שקלטו  
המזבח, אין מניחין אותו שם; אלא מוסרין לו שומרין, ומגלין  
אותו לערי מקלט.

יג. במה דברים אמורים, במחייב גלות. אבל מי שפחד מן  
המלך שלא יהרגנו בדין המלכות, או מבית דין שלא יהרגוהו  
בהוראת שעה, וברח למזבח ונסמך לו, ואפלו היה זר הרי זה  
נצול; ואין לוקחין אותו מעל המזבח למות לעולם, אלא אם  
כן נתחייב מיתת בית דין בעדות גמורה והתראה, כשאר כל  
הרוגי בית דין תמיד.

### הלכות רוצח ושמירת נפש פרק ו

א. שלושה הם ההורגים בלא כוונה: יש הורג בשגגה והעלמה  
גמורה, וזה הוא שנאמר בו "ואשר לא צדה, והאלהים אנה  
לידו" (שמות כא, יג). ודינו שיגלה לערי מקלט, וינצל כמו  
שבארנו.

ב. ויש הורג בשגגה, ותהיה השגגה קרובה לאנס; והוא  
שיארע במיתת זה מארע פלא, שאינו מצוי ברוב מארעות בני  
אדם. ודינו שהוא פטור מן הגלות; ואם הרגו גואל הדם, נהרג  
עליו.

ג. ויש הורג בשגגה, ותהיה השגגה קרובה לזדון; והוא שיהיה  
בדבר כמו פשיעה, או שהיה לו להזהר ולא נזהר. ודינו שאינו  
גולה: מפני שעווננו חמור, אין גלות מכפרת לו; ואין ערי  
מקלט קולטות אותו, שאינן קולטות אלא המחייב גלות בלבד.

ד. לפיכך אם מצאו גואל הדם בכל מקום, והרגו פטור. ומה  
יעשה זה, ישב וישמר עצמו מגואל הדם. וכן כל הרצחנים  
שהרגו בעד אחד, או בלא התראה, וכיוצא בהן אם הרגן גואל  
הדם, אין להם דמים: לא יהיו אלו חמורים מההורג בלא כוונה.

ה. פיצד: הזורק אבן לרשות הרבים והרג, או הסותר כותלו  
לרשות הרבים ונפלה אבן והמיתה בין שסתר ביום, בין שסתר

בְּלִילָה הָרִי זֶה קָרוֹב לְמִזִּיד, וְאִינוּ נִקְלָט: מִפְּנֵי שְׁזוֹ פְּשִׁיעוֹת  
הִיא, שֶׁהָרִי הִיָּה לוֹ לַעֲיִן וְאַחֵר כֶּף יִזְרַק אוֹ יִסְתֵּר.

ו. סִתְרוּ לְאַשְׁפָּה בְּלִילָה אִם הָרָבִים מְצוּיִין בָּהּ הָרִי זֶה קָרוֹב  
לְמִזִּיד, וְאִינוּ נִקְלָט; וְאִם אֵין הָרָבִים מְצוּיִין בָּהּ כָּלֵל הָרִי זֶה  
קָרוֹב לְאַנֶּס, וּפְטוֹר מִן הַגְּלוּת. הִיתָה הָאֲשָׁפָה עֲשׂוּיָה לְהַפְנוֹת  
בָּהּ בְּלִילָה, וְאִינָה עֲשׂוּיָה לְהַפְנוֹת בָּהּ בַּיּוֹם, וְנִקְרָה אָדָם וַיֵּשֶׁב  
שָׁם, וְנִפְלָה עָלָיו אָבֶן בְּשַׁעַת סִתְרָהּ וּמֵת הָרִי זֶה גּוֹלָה.

ז. וְאִם אַחֵר שֶׁנִּפְלָה הָאָבֶן, בָּא זֶה וַיֵּשֶׁב שָׁם וְנִפְלָה עָלָיו וּמֵת הָרִי  
זֶה פְטוֹר מִן הַגְּלוּת. וְכֵן הַזֹּרֵק אֶת הָאָבֶן, וְאַחֵר שִׁיַּצְתָּ מִיָּדוֹ  
הוֹצִיא הִלָּה אֶת רֹאשׁוֹ וְקִבְּלָהּ וּמֵת פְטוֹר מִן הַגְּלוּת: שֶׁנֶּאֱמַר  
”וּמָצָא אֶת-רַעְהוֹ” (דְּבָרִים יט, ה), פָּרֹט לְמַמְצִיא עֲצָמוֹ.

ח. הַשּׁוֹנֵא שֶׁהָרֵג בְּשִׁגְגָה אִינוּ נִקְלָט, שֶׁנֶּאֱמַר ”וְהוּא לֹא-אוֹיֵב  
לוֹ” (בַּמִּדְבָּר לה, כג): חֲזַקְתּוֹ שֶׁהוּא קָרוֹב לְמִזִּיד. וְאִיזָה הוּא שּׁוֹנֵא,  
זֶה שֶׁלֹּא דִבֵּר עִמּוֹ שְׁלוּשָׁה יָמִים מִפְּנֵי הָאִיבָה; וְכֵן אִם נִכְנָס  
לְקֶרֶן זְוִית וְהִמִּיתוֹ שָׁם בְּשִׁגְגָה, אוֹ שֶׁדָּחְפוּ בְּגוֹפוֹ, אוֹ שֶׁנִּתְכַּוֵּן  
לְזִרְק שְׁתֵּים וְזִרְק אַרְבַּע, אוֹ שֶׁעָלָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁמֵּתָר לְהָרֵג, אוֹ  
שֶׁנִּתְכַּוֵּן לְהָרֵג אֶת זֶה וְהָרֵג אֶת זֶה, אִפְּלוּ נִתְכַּוֵּן לְהָרֵג גּוֹי אוֹ  
בְּהֵמָה וְנִמְצְאוּ יִשְׂרָאֵל הָרִי כָּל אֵלוֹ קְרוֹבִין לְמִזִּיד, וְאִינֶן נִקְלָטִין.

ט. הַנִּכְנָס לַחֲצֵר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בְּרִשׁוֹת, וְהָרֵגוֹ בַּעַל הַבַּיִת  
בְּשִׁגְגָה פְטוֹר מִן הַגְּלוּת: שֶׁנֶּאֱמַר ”וְאֲשֶׁר יָבֹא אֶת-רַעְהוֹ בֵּיעֵר”  
(דְּבָרִים יט, ה) מִה יַעֲרֵ שֵׁישׁ רִשׁוֹת לְנִהְרֵג לְהַכְנִס לָשָׁם, אִף כָּל  
פִּיּוּצָא בּוֹ. לְפִיכָךְ הַנִּכְנָס לַחֲנוּת הַנֶּגֶר שֶׁלֹּא בְּרִשׁוֹת, וְנִתְּזָה  
בְּקַעַת, וְטִפְחָהּ לוֹ עַל פָּנָיו, וּמֵת פְטוֹר מִגְּלוּת; וְאִם נִכְנָס  
בְּרִשׁוֹת, הָרִי זֶה גּוֹלָה.

י. מִי שֶׁהָיָה דּוֹלָה אֶת הַחֲבִית לְהַעֲלוֹתָהּ לָגֵג, וְנִפְסַק הַחֲבִיל  
וְנִפְלָה עַל חֲבֵרוֹ וְהִרְגָתָהּ, אוֹ שֶׁהָיָה עוֹלָה בְּסֶלֶם, וְנִפְּלָה עַל  
חֲבֵרוֹ וְהָרֵגוֹ פְטוֹר מִן הַגְּלוּת: שֶׁזֶה כְּמוֹ אֲנוֹס הוּא, שֶׁאֵין זֶה  
דְּבַר הַקָּרוֹב לְהִיּוֹת בָּרֵב הָעֵתִים אֲלֵא כְּמוֹ פֶּלֶא הוּא.

יא. אֲבָל אִם הָיָה מְשַׁלְּשֵׁל אֶת הַחֲבִית, וְנִפְלָה עַל חֲבֵרוֹ וְהִרְגָתָהּ,  
הָיָה יוֹרֵד בְּסֶלֶם, וְנִפְּלָה עַל חֲבֵרוֹ וְהָרֵגוֹ, הָיָה מַעְגָּל בְּמַעְגָּלָה,  
וְנִפְלָה עַל חֲבֵרוֹ וְהִרְגָתָהּ גּוֹלָה: שֶׁנֶּאֱמַר ”וַיִּפֹּל עָלָיו, וַיָּמָת”  
(בַּמִּדְבָּר לה, כג), עַד שֶׁיִּפֹּל דֶּרֶךְ נִפְּלָה. שֶׁהָרִי דֶּרֶךְ נִפְּלָה מְצוּי בָּרֵב  
הָעֵתִים לְהִזָּק, וְדָבָר קָרוֹב הוּא לְהִיּוֹת, שֶׁהָרִי טָבַע הַכֹּכֵד לִירֵד  
לְמִטָּה בְּמִהְרָה; הוֹאִיל וְלֹא זִרְזָה עֲצָמוֹ, וְתִקֵּן מַעֲשָׂיו יָפָה בְּשַׁעַת  
יְרִידָה יִגְלָה. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה.

יב. קָצֵב שֶׁהָיָה מְקַצֵּב וְהַגְּבִיָּה יָדוֹ בְּקוֹפִיס לְאַחֲזָרְיוֹ, וְהַחֲזִירוֹ  
לְשִׁבְרֵי הָעֵצִים כְּדֶרֶךְ שֶׁהַקָּצֵבִים עוֹשִׂין כָּל שְׂמִימוֹת בַּהוֹלָכָה,  
שֶׁהִיא הַגְּבִיָּה מִלְּפָנָיו וִירִידָה מֵאַחֲזָרְיוֹ אִינוּ גּוֹלָה עָלָיו; וְכָל  
שְׂמִימוֹת בַּחֲזִזָּה, שֶׁהִיא עָלֶיהָ מֵאַחֲזָרְיוֹ וִירִידָה לְפָנָיו גּוֹלָה.  
זֶה הַכָּלָל: כָּל שֶׁבְּדֶרֶךְ יְרִידָתוֹ, גּוֹלָה; שֶׁלֹּא בְּדֶרֶךְ יְרִידָתוֹ, אִינוּ  
גּוֹלָה; וְאִפְּלוּ בִּירִידָה שֶׁהִיא צֶרֶךְ עָלֶיהָ, אִינוּ גּוֹלָה.

יג. פִּיעֵד: הָיָה עוֹלָה בְּסֶלֶם, וְנִשְׁמָטָה שְׁלִיבָה מִתַּחַת רִגְלוֹ,  
וְנִפְלָה וְהִמִּיתָה פְטוֹר מִן הַגְּלוּת. וְכֵן הַמִּתְכַּוֵּן לְזִרְק בְּצֵד זֶה,  
וְהִלָּכָה לָהּ בְּצֵד אַחֵר, אוֹ שֶׁהִיתָה אָבֶן מִנְּחַת לוֹ בַּחֲזִיקוֹ וְלֹא הִפִּיר  
בָּהּ מַעוֹלָם, וְעָמַד וְנִפְלָה וְהִמִּיתָה, וְכֵן הַסּוֹמָה שֶׁהָרֵג בְּשִׁגְגָה  
כָּל אֵלוֹ פְטוֹרִין מִן הַגְּלוּת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן קָרוֹב לְאַנֶּס.

יד. הִיתָה אָבֶן בְּחִיקוֹ וְהִכִּיר בָּהּ וּשְׂכָחָהּ, וְעָמַד וְנָפְלָה וְהִמִּיתָה גּוֹלָה: שֶׁנֶּאֱמַר "בְּשִׁגָּגָה" (במדבר לה, יא; במדבר לה, טו), מְכַלֵּל שֶׁהִיתָה לוֹ יָדִיעָה.

טו. נִשְׁמַט הַבְּרֹזֶל מִקְתּוֹ, וְהָרַג הָרִי זֶה גּוֹלָה. נִשְׁמַט הַבְּרֹזֶל מִן הָעֵץ הַמִּתְבַּקֵּעַ אֵינּוּ גּוֹלָה, מִפְּנֵי שָׁאִין זֶה מְכּוּחוֹ אֲלֹא מְכּוּחַ כּוּחוֹ; וְנִמְצָא כְּמוֹ אֲנָס. וְכֵן הַזּוֹרֵק אָבֶן לְתֹמֶר לְהַפִּיל תְּמָרִים, וְנָפַל מִן הַתְּמָרִים עַל תֵּינוּק, וְהָרְגוּהוּ פֶטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהָן בָּאִין מְכּוּחַ כּוּחוֹ. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזֶה מִשְׁאֵר הַסְּבוּת.

## הַלְבוֹת רוֹצֵחַ וְשֹׁמֵרֵת נֶפֶשׁ פֶּרֶק ז

א. תִּלְמִיד שֶׁגָּלָה לְעָרֵי מִקְלָט, מִגָּלִין רַבּוֹ עָמוּ: שֶׁנֶּאֱמַר "וְחַי" (דברים ד, מב; דברים יט, ד; דברים יט, ה) עָשָׂה לוֹ כְּדֵי שְׂיַחֲיָהּ, וְחַיִּי בְּעָלֶי חֲכָמָה וּמִבְקָשֶׁיהָ בְּלֹא תִלְמוּד כְּמִיתָה חֲשׂוּבָה. וְכֵן הָרֹב שֶׁגָּלָה, מִגָּלִין יִשְׁיַבְתּוּ עָמוּ.

ב. עֹבֵד שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקְלָט אֵין רַבּוֹ חַיֵּב לְזוּנוֹ, וּמַעֲשֵׂה יָדָיו לְרַבּוֹ. אִשָּׁה שֶׁגָּלָת לְעִיר מִקְלָט, בְּעָלָהּ חַיֵּב לְזוּנָהּ, וְאֵינּוּ יָכוּל לֹמַר לָהּ שְׂאִי מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בְּמִזְנוּתֶיךָ, אֲלֹא אִם כֵּן הָיוּ מִסְפִּיקִין לָהּ.

ג. רוֹצֵחַ שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ לְהַגְלוֹתוֹ, וּמֵת קֹדֶם שֶׁיִּגָּלָה מוֹלִיכִין עֲצֻמוֹתָיו לְשֵׁם; וְרוֹצֵחַ שֶׁמֵּת בְּעִיר מִקְלָטוֹ, קוֹבְרִין אוֹתוֹ שֵׁם. וּבִעֵת שְׂיָמוּת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל, מוֹלִיכִין עֲצֻמוֹת הַרוֹצֵחַ מִשֵּׁם לְקַבְּרֵי אֲבוֹתָיו.

ד. שְׂאֵר הַלְוִיִּים הַשּׁוֹכְנִים בְּעָרֵי מִקְלָט כְּשִׂימוֹת אֶחָד מֵהֶן, אֵינּוּ נִקְבָּר בְּעִיר וְלֹא בְּתוֹךְ הַתְּחוּם: שֶׁנֶּאֱמַר "וּמִגֵּרְשֵׁיהֶם, יִהְיוּ לְבִהְמָתָם וּלְרֹכְשָׁם, וְלִכְלָל, חֲתָתָם" (במדבר לה, ג) לְחַיִּים נִתְּנוּ, וְלֹא לְקַבּוּרָהּ.

ה. רוֹצֵחַ שֶׁהָרַג בְּשִׁגָּגָה בְּעִיר מִקְלָטוֹ גּוֹלָה בָּהּ מִשְׁכוּנָהּ לְשְׁכוּנָהּ, וְאֵינּוּ יוֹצֵא מִן הָעִיר. וְכֵן לֹא שֶׁהָרַג בְּמִדִּינָתוֹ גּוֹלָה לְמִדִּינָה אַחֶרֶת מֵעָרֵי הַלְוִיִּים, לְפִי שֶׁכָּלֶן קוּלְטוֹת כְּמוֹ שְׂתִיבָאָר; וְאִם הָרַג חוּץ מֵעָרֵי הַלְוִיִּים, וּבְרַח לְעִירוֹ הָרִי זֶה קוּלְטוֹ.

ו. עִיר מִקְלָט שֶׁרַבָּה רִצְחָנִים, אֵינָה קוּלְטָת שֶׁנֶּאֱמַר "וְדָבָר בְּאֲזִנִּי זִקְנֵי הָעִיר-הַזֵּאת, אֶת-דְּבָרֶיךָ" (יהושע כד, ד), וְלֹא שֶׁשׁוּ דְּבָרֵיהֶם לְדְבָרֶיךָ. וְכֵן עִיר שֶׁאֵין בָּהּ זִקְנִים אֵינָה קוּלְטָת, שֶׁנֶּאֱמַר "זִקְנֵי הָעִיר-הַזֵּאת".

ז. רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקְלָט, וְרָצוּ אֲנָשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ יֹאמַר לָהֶם רוֹצֵחַ אֲנִי; אָמְרוּ לוֹ אָף עַל פִּי כֵן, מִקְבֵּל מֵהֶן.

ח. הַגּוֹלָה אֵינּוּ יוֹצֵא מֵעִיר מִקְלָטוֹ לְעוֹלָם, וְאִפְּלוּ לְדַבֵּר מִצְוָה, אוֹ לְעֵדוּת בֵּין עֵדוּת מִמּוֹן בֵּין עֵדוּת נִפְשׁוֹת: וְאִפְּלוּ לְהַצִּיל נֶפֶשׁ בְּעֵדוּתוֹ, אוֹ לְהַצִּיל מִיַּד הַגִּיס, אוֹ מִיַּד הַנֶּהָר, מִיַּד הַדִּלְקָה, וּמִיַּד הַמַּפְלָת. וְאִפְּלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְתַשׁוּעָתוֹ כִּיּוֹאֵב בֶּן צְרוּיָהּ, אֵינּוּ יוֹצֵא מִשֵּׁם לְעוֹלָם עַד שְׂיָמוּת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל. וְאִם יָצָא, הִתִּיר עֲצָמוֹ לְמִיתָה כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

ט. אֶחָד כּוֹהֵן גָּדוֹל הַמָּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וְאֶחָד הַמְּרַבֶּה בְּכַגָּדִים; וְאֶחָד כּוֹהֵן גָּדוֹל הָעוֹבֵד, וְאֶחָד הַכּוֹהֵן שֶׁעֹבֵר: כָּל

אֶחָד מֵאַרְבַּעַתֵּן שְׁמֵת, מַחְזִיר אֶת הָרוּצָח. אֲבָל מְשֻׁחַ מִלְחָמָה  
אֵינוֹ מַחְזִיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּכוֹהֵן הַדִּיּוֹט.

י. רוּצָח שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ לְגָלוּת, וְלֹא הָיָה שָׁם כּוֹהֵן גָּדוֹל, וְהַהוֹרֵג  
כּוֹהֵן גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה שָׁם כּוֹהֵן גָּדוֹל אֲחֵר, וְכוֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוֹרֵג,  
וְלֹא הָיָה שָׁם כּוֹהֵן גָּדוֹל אֲחֵר הָרִי אֱלוֹ גּוֹלִין, וְאֵינָן יוֹצְאִין מֵעִיר  
מִקֶּלֶט לְעוֹלָם.

יא. נִגְמַר דִּינוֹ לְגָלוּת, וְאַחֵר כֵּךְ מֵת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל קֹדֶם שִׁיגְלָה  
הָרוּצָח הָרִי זֶה פָּטוּר מִן הַגָּלוּת. וְאִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ מֵת  
הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל, וּמָנוּ כּוֹהֵן אֲחֵר תַּחֲתָיו, וְאַחֵר כֵּךְ נִגְמַר דִּינוֹ הָרִי  
זֶה חוּזֵר בְּמִיתָתוֹ שֶׁלִּשְׁנֵי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ בְּפָנָיו.

יב. נִגְמַר דִּינוֹ, וְנִמְצָא הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶּן חִלּוּצָה  
בְּטָלָה כְּהֵנָּה, וְכֹאֲלוֹ נִגְמַר דִּינוֹ בְּלֹא כּוֹהֵן גָּדוֹל, וְאֵינוֹ יוֹצֵא  
מִשָּׁם לְעוֹלָם.

יג. רוּצָח שֶׁשָּׁב לְעִירוֹ אַחֵר מוֹת הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל, הָרִי הוּא כְּשֹׁאֵר  
כָּל אָדָם; וְאִם הָרֵגוֹ גּוֹאֵל הַדָּם נִהָרֵג עָלָיו, שֶׁכֶּבֶד נִתְּכַפֵּר לוֹ  
בְּגָלוּתוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּתְּכַפֵּר לוֹ, אֵינוֹ חוּזֵר לְשִׁרְרָה שֶׁהָיָה בָּהּ  
לְעוֹלָם, אֲלֹא הָרִי הוּא מוֹרֵד מִגְּדֻלָּתוֹ כָּל יָמָיו, הוֹאִיל וּבֹאָה  
תַּקְלָה זֹו הַגָּדוֹלָה עַל יָדוֹ.

יד. אֵף עַל פִּי שֶׁהַחֹבֵל בְּאֲבִיו בְּזִדּוֹן, חַיִּב מִיתַת בֵּית דִּין כְּמוֹ  
הַהוֹרֵג שֹׁאֵר אָדָם, אִם חָבַל בְּאֲבִיו אוֹ בְּאִמּוֹ בְּשִׁגְגָה, אֵינוֹ חַיִּב  
גָּלוּת: שֶׁלֹּא חַיִּבָּה תוֹרָה גָּלוּת אֲלֵא לַהוֹרֵג נֶפֶשׁ אָדָם בְּשִׁגְגָה  
בְּלִבָּד, כְּמוֹ שֶׁבֹאֲרָנוּ.